

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Rezka a soudců JUDr. Ladislava Pavlíčka a Mgr. Magdalény Gargulákové ve věci žalobce **Ralsko Vivo s.r.o.**, se sídlem **Praha 4-Lhotka, Dobřejovská 567/1, IČ 63980771**, zastoupeného JUDr. Milanem Bedrošem, advokátem, Brno, Pekárenská 12, proti žalovanému **R. G., nar. XXXXX, bytem XXXXX**, zastoupenému JUDr. Denisem Mitrovičem, advokátem, Týniště nad Orlicí, Mírové náměstí 274, v řízení *o zaplacení 199.347 Kč s příslušenstvím*, o odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 23. 11. 2016, č. j. 9 C 350/2004-505,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně **se ruší** a věc **se vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 23. 11. 2016, č. j. 9 C 350/2004-505, byla výrokem I. uložena žalovanému povinnost zaplatit žalobci 38.990 Kč, výrokem II. byla zamítnuta žaloba o zaplacení 12.229 Kč s úroky z prodlení v zákonné výši z částky 51.219 Kč a smluvní pokuta ve výši 0,03 % za každý započatý den prodlení z částky 51.219 Kč. Výrokem III. byla zamítnuta žaloba o zaplacení smluvní pokuty 148.128 Kč. Výrokem IV. byla žalobci uložena povinnost nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 150.255 Kč. Výrokem V. byla žalobci uložena povinnost nahradit České republice – Okresnímu soudu ve Zlíně náklady řízení ve výši 5.305 Kč a žalovanému povinnost zaplatit České republice – Okresnímu soudu ve Zlíně náklady řízení ve výši 1.327 Kč.

Rozsudek odůvodnil soud I. stupně tak, že mezi účastníky byla uzavřena nájemní smlouva, na základě níž žalovaný užíval nemovitost žalobce. Dovedl neplatnost této nájemní smlouvy a přiznal žalobci nárok na vydání bezdůvodného obohacení za užívání této nemovitosti bez právního důvodu ve výši určené dle znaleckého posudku spočívající ve výši obvyklého nájemného. Ve zbylé části a dále v části, kde uplatňoval žalobce smluvní pokutu vyplývající ze smlouvy, žalobu zamítl. Námitku započtení vznesenou žalovaným neuznal s poukazem na odůvodnění předchozích rozhodnutí ve věci a skutečnost, že žalovaný vzal tuto námitku zpět.

Proti výrokům II., III., IV. a V. podal žalobce odvolání, ve kterém argumentuje novější judikaturou Nejvyššího soudu České republiky a dovozuje platnost nájemní smlouvy, poukazuje na nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu I. stupně. Rovněž žalovaný podal proti citovanému rozhodnutí odvolání, a to proti výrokům I., IV. a V. V doplnění odvolání namítá,

že soud I. stupně učinil z provedeného důkazu znaleckým posudkem nesprávný skutkový závěr a zároveň nesprávně vyhodnotil vznesenou námitku započtení.

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu, dále jen o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), k tomu legitimovaným subjektem (§ 201 o. s. ř.) a že jde o rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné (§ 201 a § 202 o. s. ř. a contrario), obsahuje způsobilé odvolací důvody, že soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním (§ 205 odst. 2 písm. e/ o. s. ř.) a že rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.), přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení mu předcházející (§ 212a o. s. ř.) a dospěl k závěru, že ve věci jsou důvody pro zrušení rozhodnutí soudu I. stupně a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalobce se domáhal po žalovaném podanou žalobou zaplacení 51.219 Kč s úroky z prodlení ve výši 5,5 % p. a. z částky 18.407 Kč od 11. 7. 2002 do zaplacení, ve výši 4 % p. a. z částky 18.407 Kč od 14. 10. 2002 do zaplacení, ve výši 3 % p. a. z částky 14.405 Kč od 1. 4. 2003 do zaplacení, dále smluvní pokuty ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 11. 7. 2002 do zaplacení, ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 14. 10. 2002 do zaplacení, ve výši 0,3 % z částky 14.405 Kč z každý započatý den prodlení od 1. 4. 2003 do zaplacení. Podáním z 12. 10. 2012 navrhl žalobce změnu a doplnění žaloby tak, že navrhl vydání rozsudku, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci 51.219 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 5,5 % ročně z částky 18.407 Kč od 11. 7. 2002 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 4 % ročně z částky 18.407 Kč od 16. 10. 2002 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 2,5 % ročně z částky 14.405 Kč od 23. 7. 2003 a smluvní úrok ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 11. 7. 2002 do zaplacení ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 16. 10. 2002 do zaplacení, ve výši 0,3 % z částky 14.405 Kč za každý započatý den prodlení od 23. 7. 2003 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku. Pro případ, že by Okresní soud ve Zlíně dospěl k závěru, že žalovaný nárok žalobce nevznikl na základě smlouvy o nájmu, ale že má žalobce nárok na vydání plnění z bezdůvodného obohacení ze strany žalovaného, pak žalobce navrhuje, aby Okresní soud ve Zlíně vydal rozsudek, kterým bude žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci 51.219 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 5,5 % ročně z částky 18.407 Kč od 11. 7. 2002 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 4 % ročně z částky 18.407 Kč od 16. 10. 2002 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 2,5 % ročně z částky 14.405 Kč od 23. 7. 2003 do zaplacení a smluvní úrok ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 11. 7. 2002 do zaplacení, ve výši 0,3 % z částky 18.407 Kč za každý započatý den prodlení od 16. 10. 2002 do zaplacení, ve výši 0,3 % z částky 14.405 Kč za každý započatý den prodlení od 23. 7. 2003 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku. Pro případ, že by Okresní soud ve Zlíně dospěl k závěru, že žalovaný nárok žalobce nevznikl na základě smlouvy o nájmu, ale že má žalobce nárok na vydání plnění z bezdůvodného obohacení ze strany žalovaného a žalobce nemá nárok na smluvní pokutu s ohledem na případnou absolutní neplatnost nájmní smlouvy ze dne 29. 3. 2000, pak žalobce navrhuje, aby Okresní soud ve Zlíně vydal rozsudek, kterým žalovaného zaváže zaplatit žalobci částku 51.219 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 5,5 % ročně z částky 18.407 Kč od 11. 7. 2002 do zaplacení, s úrokem z prodlení ve výši 4 % ročně z částky 18.407 Kč od 16. 10. 2002 do zaplacení, s úrokem

z prodlení ve výši 2,5 % ročně z částky 14.405 Kč od 23. 7. 2003 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku. Soud I. stupně vyhlásil u jednání dne 18. 10. 2012 usnesení, kterým rozhodl, že se připouští alternativní petit žalobce č. l. 351-353. Následně usnesením Okresního soudu ve Zlíně ze dne 22. 5. 2014, č. j. 9 C 350/2004-429, bylo ke společnému řízení spojeno k řízení v této věci ještě řízení vedené u Okresního soudu ve Zlíně pod sp. zn. 11 C 292/2010. Předmětem tohoto řízení je návrh žalobce proti žalovanému na zaplacení smluvní pokuty ve výši 148.128 Kč ve výši 0,3 % z částky 51.219 Kč za každý den prodlení od 30. 3. 2005 do 3. 6. 2010.

Soud I. stupně zatížil řízení vadami, které mohly mít vliv na správnost rozhodnutí soudu I. stupně, a proto bylo jeho rozhodnutí podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušeno a podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. byla věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Podle § 153 odst. 1 o. s. ř. soud může překročit žalobní návrhy účastníků a přisoudit něco jiného nebo více, než čeho se domáhají, jen tehdy, jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky. O takovou žalobu však v dané věci nejde a soud je vázán žalobním návrhem účastníků a nemůže rozhodnout o něčem jiném, ani žalobní návrh překročit. Ačkoliv soud připustil změnu žalobního návrhu usnesením vyhlášeným u jednání dne 18. 10. 2012, rozhodl napadeným rozsudkem o původním žalobním návrhu. Tím zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na správnost rozhodnutí soudu I. stupně. Odvolací soud navíc dospěl k závěru, že soud I. stupně neměl ani o takové změně žalobního návrhu jednat, neboť je nejasný a měl vady návrhu na změnu žaloby odstranit postupem dle § 43 odst. 1 o. s. ř. Další vadou je potom samotné usnesení, kterým byla změna žaloby připuštěna, neboť výrok usnesení dle § 95 odst. 1 o. s. ř. musí obsahovat (aby byl určitý) znění žalobního návrhu, jak byl připuštěn, a nepostačuje odkaz na číslo listu spisu. O žalobu s eventuálním petitem jde tehdy, jestliže žalobce žádá, aby žalovanému byla uložena určitá povinnost, nebo aby bylo vyhověno jinému požadavku žalobce (primárnímu petitu) a teprve v případě, že primární petit bude zamítnut, aby bylo rozhodnuto o dalším požadavku žalobce (eventuálním petitu). Žalobní návrh s alternativním petitem je takový návrh, v němž žalobce uvede všechna plnění, z nichž žalovaný může volit. V podání z 12. 10. 2012 však žalobce žádný z takových žalobních návrhů neuvedl a jeho podání neobsahuje ani eventuální ani alternativní petit, když v dané věci, jejímž předmětem je peněžité plnění, které by však mohlo být jinak právně posouzeno, než původně tvrdil žalobce (§ 118 odst. 2 o. s. ř.), ani nepřipadá eventuální či alternativní petit vůbec v úvahu. Soud však připustil změnu žaloby, uvedl, že jde o eventuální petit, přičemž z rozhodnutí není vůbec zřejmé, v jakém znění byla změna žalobního návrhu připuštěna a co je tedy předmětem řízení a o čem má být rozhodováno. Účelem § 95 o. s. ř. je to, aby bylo zaručeno právo účastníků na spravedlivý proces a aby tedy v každé fázi řízení bylo účastníkům zřejmé, co je jeho předmětem. Tomuto však soud I. stupně nedostal. V návrhu na změnu žaloby z 12. 10. 2012 se žalobce navíc již nedomáhá zaplacení smluvní pokuty, ale domáhá se smluvního úroku ve stejné výši jako smluvní pokuty. Pro tuto změnu neuvedl žalobce žádná skutková tvrzení. Pokud by žalobce skutečně uplatnil nový nárok na zaplacení smluvního úroku a již nepožadoval zaplacení smluvní pokuty, šlo by podle obsahu (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) o zpětvzetí žaloby v části požadované smluvní pokuty a rozšíření žaloby o zaplacení smluvního úroku a soud musí v části zpětvzetí rozhodnout o zastavení řízení. Pokud by však žalobce trval na nároku na zaplacení smluvní pokuty, je třeba si uvědomit, že tento nárok je požadován od 14. 10. 2002, resp. 1. 4. 2003 a 11. 7. 2002 až do zaplacení. Pokud potom žalobce požaduje ve spojené věci Okresního soudu ve Zlíně sp. zn. 11 C 292/2010 zaplacení téže smluvní pokuty

za dobu od 30. 3. 2005 do 3. 6. 2010, jde v části o totožný nárok. S ohledem na shora uvedené byl rozsudek soudu I. stupně pro tyto procesní vady zrušen a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Vedle toho je dán i další důvod zrušení rozhodnutí soudu I. stupně uvedených v § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř., neboť tento je částečně nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Soud I. stupně se vyrovnal s žalovaným vznesenou kompenzační námitkou tak, že odkázal na odůvodnění předchozích rozhodnutí soudu I. a II. stupně. Odůvodnění nelze učinit tak, že soud odkáže na jiné rozhodnutí zvláště za situace, kdy tato rozhodnutí byla v dovolacím řízení zrušena. Pokud potom soud I. stupně uvádí, že tato námitka byla vzata zpět, pak z obsahu spisu toto nevyplývá. Ve vztahu k úroku z prodlení potom soud I. stupně uvedl, že úrok z prodlení byl zamítnut, neboť příslušenství bylo dohodnuto neplatnou smlouvou. Takové odůvodnění je nedostatečné a neobstojí, soud I. stupně se bude zabývat v případě přísudku i úrokem z prodlení ve smyslu § 517 občanského zákoníku.

Soud I. stupně v dalším řízení především napraví procesní vady, kterými řízení zatížil. Vyzve žalobce postupem dle § 43 odst. 1 o. s. ř., necht' odstraní vady návrhu na změnu žaloby, když v dané věci nejde o eventuální ani alternativní žalobní návrh a vyzve ho tedy k tomu, necht' uvede, čeho se konkrétně domáhá, zda se domáhá zaplacení peněžní částky a pokud ano, v jaké výši, zda požaduje zaplacení příslušenství, kdy nastalo prodlení a na základě jaké skutečnosti, zda se domáhá zaplacení smluvní pokuty, nebo smluvního úroku nebo obojího, v jaké výši toto plnění požaduje a ve vztahu k úroku uvede, na základě jakých skutkových tvrzení nárok dovozuje. V případě, že již žalobce nebude nárokovat zaplacení smluvní pokuty, půjde podle obsahu o zpětvzetí žaloby. Pokud žalobce bude nárokovat zaplacení smluvní pokuty v původní požadované výši tedy až do zaplacení, je třeba si uvědomit, že v takovém případě je žalobcem uplatněný nárok na zaplacení 148.128 Kč totožný s tímto nárokem a nejsou splněny podmínky řízení, když podle § 83 odst. 1 o. s. ř. zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení. Byla by tedy dána překážka věci zahájené, což by mělo vést k postupu dle § 104 odst. 1 o. s. ř. Po doplnění a opravě návrhu na změnu žaloby soud I. stupně nejdříve zváží, zda vůbec jde o změnu žaloby a pokud ano, podle § 95 odst. 2 o. s. ř. rozhodne o tom, zda změnu žaloby připustí nebo nikoli, a pokud ji připustí, uvede přesný a určitý výrok, který bude obsahovat znění žalobního návrhu, o němž bude v řízení nadále jednáno. Pokud by podle obsahu podání vzal žalobce žalobu částečně zpět, potom v této části bude soud I. stupně postupovat podle § 96 o. s. ř. V dalším řízení se soud I. stupně bude také zabývat kompenzační námitkou žalovaného, a to jak z hlediska řádnosti jejího uplatnění, namítaného promlčení a její věcné důvodnosti, také se bude zabývat uplatněným nárokem na úrok z prodlení, na jehož důvodnost jako zákonného nároku nemá zřejmě neplatnost smluvního titulu vliv. Své závěry potom soud I. stupně také podrobně vyloží v odůvodnění rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat dovolání, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešená nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně a nebo, má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzená jinak,

v takovém případě je možné podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím Okresního soudu ve Zlíně.

Ve Zlíně dne 20. září 2017

JUDr. Jiří Rezek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jarmila Julinová